

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tilistal The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR,
Astoria, Oregon.
Entered as second-class matter July 18, 1911, at the Postoffice at Astoria, Ore., under the Act of March 3, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75. Six months \$1.00

In Canada
One year \$2.00. Six months \$1.15

Toimitus:
ANNA LEPPÄNEN
Box 99, Astoria, Oregon.

Asiamiehet ovat liikkeellä

Elokuun 5 ja 12 päivien välisellä viikolla on Toverittaren tilauksia saapunut seuraavasti:

Uusia tilauksia 93
Uudistuksia 61

Yhteensä 154

Edelliseen viikkoon verrattuna kohosi vauhti jo kaksinkertaiseksi. Tasaväikesesti siinä ottelevat itä-, keski- ja länsivalliot, Canadian pyrkiessä pääsemään toisten rinnalle.

Uusista tilauksista on 76 koko vuoden tilausta ja loput puolen vuoden tilauksia. Uudistuksista on 35 koko vuoden tilausta.

Parantakaamme vauhtia yhä!

Toveritar jokaisen suomalaisen työläisnaisen pöydälle!

NUORISO JA AMERIKALAISUUS

Kirj. Harry Gannes ja George Oswald (Jatk.)

Miksi Rockefeller tekee lahjoituksia?

Solityksensä niistä menettelytavoista, joita käytetään Rockefellerin avustusrahoissa ja epäilemättä myöskin Carnegien samallaikäisessä laitoksessa, tri W. J. Stillman, entinen Federal Farm Management viraston päällikkö, joka kuuluu maanviljelysliitteseen alaisuuteen, kirjoittaa New York Globe lehdessä maaliskuun 28 p:nä 1919:

"Yhdeksän vuotta sitten minua lähestyi muuan Rockefellerin asiamies tiedonamolla, että hänen tarkoituksensa yleisen kasvatuslautakunnan (General Educational Board) oli saada kontrolli maassa olevien kasvatuslaitosten niin että kaikki niiden toimissa olevat miehet olisivat "oikeita"."

"Että kaikki niiden toimissa olevat miehet olisivat "oikeita", "perusteltuna kapitalististen lahjoittajain näkökannalta käsittää vain yhden selityksen. Siitä seuraa, että kaikkien niiden henkilöiden, jotka ovat näiden laittojen palveluksessa, tulee käyttää kaiken vaikutuksensa ja kykynsä vallassa olevan luokan etujen mukaisesti. Heidän tulee johdonmukaisesti vastustaa kaikkia työväenluokan pyrkimyksiä kaikilla niillä keinoilla, joita heidän vallassaan on. Heidän tulee jatkuvasti pyrkiä täydellisesti alistamaan työtä tekevät joukot. Lyhyesti sanottuna, heidän tulee panna käyttöönsä kaikki painotuksensa hallitsevan luokan etujen suojelemiseksi kaikilla yhteiskunnallisen elämän aloilla. Tämä voidaan voimakkaammin sovellettaa kouluihin.

Rockefellerin kasvatuslautakunta.

Rockefellerin avustusrahojen kasvatuslautakunnalla on kaikki tämän

Naisten tasa-arvoisuustaistelu Amerikassa

Äänioikeustaistelu Etelä-Amerikassa.

Etelä-Amerikan naisten ei vielä ole onnistunut voittamaan itselleen ensimmäisiin vartiopalkkoja poliittisen tasa-arvoisuuden tiellä. Missiön maassa Panaman eteläpuolella ei naisten ole onnistunut hankkimaan itselleen edes paikallista, saattikka sitten kansallista äänioikeutta.

Tällaisen raportin on antanut Etelä-Amerikan naisten poliittisesta asemasta International Womens Suffrage News lehdessä toimittaja, Mary Sheepshanks, joka juuri on palannut takaisin matkaltaan Etelä-Amerikasta.

Etelä-Amerikan naisten keskuudessa käydyin kyllin voimakasta agitatorista, mutta tähän saakka ovat Etelä-Amerikan tasavallat kieltäneet naisilta oikeuden päästä ehdokkaiksi yksinpä konfessionistoinnikin. Naisten äänioikeutta koskevia lakiesityksiä on tähän mennessä, vaikkakin ilman tulosta, tehty Argentinan ja Uruguayan laivalaajajakunnassa.

Chilessä, Etelä-Amerikan kaikkein millitaristisimmassa maassa, on naisten asema tällain selostuksen mukaan sangen alkeinen. Viime aikoina on tehty lakiesityksiä kuitenkin täälläkin joitakin alkeellisten siviilioikeuksien naisille myöntämiseksi. Näitten joukossa on lakiesitys, joka, jos se tulee hyväksytyksi, sallii naisille yhtä suuren oikeuden miehen kanssa omaisuuden hallintaa, oikeuden pitää omissa nimissään omaisuutta ja sanansijaintien kasvatukseen.

Uruguayssa ollaan tässä suhteessa menty pitemmälle. Siellä on nyt voimassa laki, joka sallii avioeron jos silloin kun nainen sitä vaatii ilman erikoista kuulustelua ja sallimatta miehelle oikeutta puolustautumiseen oikeudessa.

laitoksen liitteet käytettävissä ja valvoo kaiken Rockefellerin rahastaman kasvatuslaitoksen, että se kantaaltaan olisi sopuisuudessa kapitalististen periaatteiden kanssa. Tällain "kasvatus" lautakunnan muodostavat "oikeat" miehet. Mutta antakaamme tällain lautakunnan itsensä puhua. "Occasional Paper" julkaisun ensimmäisessä numerossa on seuraava pappimies C. Gatesin selitys:

"Meidän ei ole pyrittävä tekemään näistä ihmisistä tahi heidän lapsistansa filosofeja eikä opin ja tieteen miehiä. Meidän ei ole kohotettava heidän joukostaan kirjailijoita, toimittajia, runoilijoita tahi kirjaimiehiä. Meidän ei ole pyrittävä kasvattamaan suuria taiteilijoita, taidemaalareita, musiikkimiehiä, ei illoin lakimiehiä, lääkäreitä, saarnaajia, poliitikkoja tahi valtiomiehiä, joita meillä täällä nykyä on yhä kyllin. Tehtävä, jonka me olemme asettaneet itsellemme on aivan yksinkertainen ja samalla kauniskin, opettaa näitä ihmisiä, sellaisina kuin me heidät tapamme, elämään täysin ihanteellisesti juuri siellä, missä he ovat.

Tätä lehteä ei levitetä työläisten keskuuteen, vaan ainoastaan "yllimpien" luokkien luokkatietoisien jäsenten ja heidän joukkoitensa luottaviksi. Kapitalistit, joustavina käsittämiin kaikki mahdollisuudet etujensa suojelemiseksi, rientävät vapaalloisesti kannattamaan tätä laitosta ja sen toimintaa.

Suuri merkitys annetaan sille teknikkojen ja intellektuaalien joukoille, joka muodostaa kapitalistiluokan virkavallan. Tätä seikkaa eivät ole ottaneet huomioon, nuoret työläiset, joilla on pyrkimystä "kohota" tässä maailmassa.

Tämän selityksen ydin on kristalloitu sen loppuosassa. Siinä ei ole mitään epäoikeutettua eikä mitään kieroilyä — "opettaa näitä ihmisiä, sellaisina kuin me heidät tapamme, elämään täysin ihanteellisesti juuri siellä, missä he ovat". Missä me tapamme he-

Proletaarinen herätystyö Latinallisten tasavaltujen naisten keskuudessa on aivan alkeellisella kannalla. Etelä-Amerikan naisliike on luonteeltaan porvarillista emansipatsiooniliikettä.

Porvarisnaiset pyrkivät virka-alalle.

Yli 1,500 Yhdysvaltain 48:ssä valtiossa lukiolalla toimivaa naista on liittynyt n.k. Naisten puolueeseen järjestämällä hyökkäyksellä, jonka tarkoituksena on poistaa kaikki sellaiset lainlaadinnalliset säädökset, jotka estävät naisia toimimasta kaikilla ammattialoilla. Miss Emma Gillette, Washingtonin lakikollegion dekaanus, johtaa kaikkien Yhdysvaltain korkeammilla ammattialoilla toimivien naisten yhteiseen hyökkäykseen järjestämisistä ja jo monta viikkoa on tässä tarkoituksessa yliokouksen arkistossa ollut toistakymmentä naista keräämässä todisteita naisten ammatinharjoittamista rajoittavista lakiteksteistä maan kaikista valtioista.

Tämä naisten liike levittää laajalti kirjallisuutta ympäri maan ja puuhaa marrask. 11:si p. koolle kututtavaa konferenssia, missä lopullisesti tullaan päättämään asian njaminiseksi ryhdyttävistä toimenpiteistä.

Farmarinaisia valistamaan

Nyt kun naiset ryhtyvät todelliseen ja käytännölliseen herätys- ja kasvatusuuteen tahtoisin tehdä pyynnön maalaisnaisten puolesta, että ei heitä unhoitetaisi ja syrjäitä jätettäisi.

Farmarit ovat suurimman riiston alaisena kaikista työväenryhmistä, mutta siitä huolimatta on heidän yhteiskunnallinen ja taloudellinen asema sellainen, että jollei voimakasta agitatorista tehdä heidän keskuudessaan, pysyvät maalaiset kapitalistien vara-armeijana. Parhaimmassa tapauksessa voivat he olla vaan refor-

mien tavoittelijoita, nykyisen yhteiskunnan palkkaajia.

Maalaisnainen, farmarin vaimo on vielä jokseenkin samassa asemassa kuin est-ilijnsä olivat sukupolvia siten. Heitä orjan-ies painaa enemmän kuin maameistä ja heidän keskuuteensa tulisi vallankumous-siemen kylvää, ja heidän kauttaan maalaislapsiin.

Mielestäni enimmäin hyödyllinen agitatorin maaseuduilla olisi **tupa-agitatorit**, sellainen joka ymmärtää maalais-oloja ja maalaisväestön psykologiaa. Maalaisilla on vähän aikaa lukemiseen ja maalaisnaisilla kaikista vähemmän. Heihin täytyy ensin istuttaa halu lukemiseen, ja samalla levittää työväen kirjallisuutta heidän keskuuteensa.

Kokemusperäisten havaintojeni perusteella suosittelen tupa-agitatorina maaseudulle. Kirjoitan täti maalaisnaisen pöydällä, jonka maalaisnaisen hiljaiseen ja kohtaloonsa alistavaiseen luonteeseen olen varustellut syykkelle alttiita nuotiorisuja. — ja kun aika tulee niin ne palaa! Ja tiedän naistemme keskuudessa löytyvän tusinoitain parempia agitatoreita kuin minä olen maaseutujakin kiertämään. Selma-titi.

Lisätietoja Suomen eduskuntavaaleista

Edellisessä lehtemme numerossa mainitsimme jo ennakkotietojen perusteella tuloksista Suomen eduskuntavaaleista. Täällä kertaa voimme antaa hiukan lisätietoja. Niistä 27:stä edustajasta, jotka Työväenpuolue tulee eduskuntaan lähettämään, on yksi (tov. Kankari) tullut valituksi kahdesta vaalipiiristä, Uudenmaan ja Hämeen läänin eteläisestä osasta. Voimassa olevan vaalilain mukaan julistetaan henkilö, joka on saanut äänin kahdessa vaalipiirissä, edustajaksi siitä vaalipiiristä, jossa hän on saanut enemmän ääniä ja hänen tilalleen to-

dät? Voiko olla selvempää kuin se, että me tapamme heidät kahlituina palkkaorjuuteen kuin Prometheus kalloin. Asiallisesti se merkitsee, että työläiset ja heidän lapsensa tulee **opettaa** olemaan tyytyväisiä pysyäkseen alistuvaisuudessa alistetun joukon jäseninä. Heitä on **opetettava** toimimaan kantaaltaan kapitalististen periaatteiden, siveysopin ja normaalien mukaisesti sekä tuntemaan ja kannattamaan kapitalistista yhteiskunnalle välttämättöminä ja katsomaan heidän "luonnollisina" herroinaan. Heitä opetetaan hyväksymään kapitalistiluokan diktatuuri demokratian varjossa kyselemättä miksi ja mitä varten. Lyhyesti sanottuna — opetetaan olemaan onnellisina syrjäytynyttydesään ja orjuudessaan.

Opettajain kurja orjamaisuus.

Oppilaitosten opettajat antavat erinomaisia kuvauksia kurjasta orjamaisuudesta. Nämä miehet ovat ilmeisesti "oikeita", muussa tapauksessa he eivät olisi noissa toimissa. Erinäiset tekijät saattavat heitä puolestaan herrojen — kapitalistien — saneluja niissä opetuksissa, joita he jakavat. He itse ovat palkattuja työläisiä ja saman rautakäden alaisina kuin runnollisen työn tekijät. Jos opettaja eksyisi kapitalistisen vallan uomasta ja opettaisi totuuksia, jos hän lausuis vastalauseensa opetuksen luokaluonteesta johdosta, jota hän on pakotettu jakamaan, niin johtaisi tällainen toimenpide hänen eroittamiseksi. Tämän seikan on selvästi alleviivannut Everett D. Martin kirjassaan "The Behavior of Crowds", sanoessaan: "Ne, jotka opettavat historiaa, taloustiedettä ja valtiooppia siten, että se kiihoittaisi ylöppilaita itsensä ajatteluun, joutuvat eroitettaviksi tiedekunnastaan niiden käytännöllisten liikemien kautta, jotka muodostavat korkeimpien oppikoulujen holhoajien lautakunnat....."

Vaikea edelläoleva pitää paikkansa useihin opettajiin nähden, toimi-

vat tämän alan yksityiset jäsenet yleisesti otettuna tietämättönsä hallitsevan luokan etujen hyväksi. On muistettava, että heidän omassa koulutuksessaan nämä opettajat ovat olleet saman propagandan alaisia, jota he nyt itse jakavat. Viettäessään intellektuaalin elämää kapitalistisen ympäristön keskellä, heillä luonnollisesti on kapitalistinen psykologia ja ideologia. Heidän käsityksensä on sama kuin rahastavan luokan katsantokanta.

Kapitalistiherruuden puolustaminen.

Toisaalta on tämän ryhmän keskuudessa useita sellaisiaakin, jotka katselevat kapitalististen oppikappaleiden yli ja näkevät niiden oppien alieelliset ja lahimilliset vastakohtaisuudet. He huomaavat jaettavan tiedon luokaluonteesta sekä kontrollin sen yli; mutta käsittäen tämän, nämä opettajat harkiten sopeutuvat siihen ja puolustavat tätä hallitsevan luokan herruutta. He turmelevat itsensä, älynsä, työskentelevät tietoisesti kapitalistien etujen hyväksi. Myönnetään jokaiseen rahavallan saneluun.

Pintapuolinenkin silmäys niihin moniin nykyisiin kirjoihin, joita kouluissa käytetään, on riittävä havaitakseen niiden olevan kapitalistisluksia. Menetelmän, jota käytetään näiden kirjojen kirjoittamisessa, päättää nykyisen yhteiskunnan "ylihuokka", kuten jo edellä on osoitettu toisessa yhteydessä. Siitä seuraa, että nämä kirjat kannesta kanteen ovat läpitungut hallitsevan luokan aatteilla.

Yhtenä esimerkkinä näistä teoksista on Charles Edgar Finchin kirjoittama kirja "Everyday Civics". Tämä kirja on kokonaan omistettu kapitalistisen "demokraattisen" hallituksen selostamisella. Sen tarkoituksena on peittää luokkajoukon yhteiskunnassa ja soikaista nuorten ylöppilaiden mielen. Mainitsemme vain seuraavaa: "Köyhien ja rikkaiden oikeudet ovat yhtäläisesti huomioon otetut ja suojellut. Hallituksemme on "kansan" hallitus."

(Jatk.)